

Groene glazenmaker en krabbenscheer

De groene glazenmaker en krabbenscheer worden beschermd via de Flora- en faunawet.

Flora- en faunawet

Doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: 'Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving'). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Gedragscode

Omdat gemeenten, waterschappen en natuurbeheerders bij hun beheer regelmatig te maken hebben met beschermde soorten, is het tijdrovend om telkens een ontheffing aan te vragen voor reguliere, steeds terugkerende beheermaatregelen. Daarom is de mogelijkheid gegeven om een gedragscode op te stellen waarin staat hoe je als beheerder omgaat met beschermde soorten. Als je volgens die of een andere door de minister goedgekeurde code werkt, hoef je niet steeds een ontheffing aan te vragen.

Criteria

Een goedgekeurde gedragscode is in ieder geval getoetst op drie criteria. Hij moet

- voldoende concreet zijn;
- een waarborg bevatten dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op beschermde soorten;
- voorzorgsmaatregelen bevatten waardoor schade aan beschermde soorten door de werkzaamheden zo veel mogelijk wordt voorkomen.

Kijk voor meer informatie en voor regionale brochures op www.groeneglazenmaker.nl

IDENTITEITSKAART

NAAM	FAMILIE
groene glazenmaker	glazenmakers

LEEFGEBIED	OFFICIELE STATUS
krabbenscheervegetaties	Rode Lijst: bedreigd, beschermd via de Flora- en Faunawet en Europees via de habitatrichtlijn

BEDREIGINGEN
verslechtering van waterkwaliteit en te grootschalig schonen en baggeren; verdwijnen van kwel

VOORKOMEN
met name in de laagveengebieden van Zuid-Holland, Utrecht, Overijssel, Friesland en Groningen; wordt ook aangetroffen in de provincies Drenthe, Noord-Brabant en Noord-Holland.

De Vlinderstichting zet zich in voor het behoud en herstel van vlinders en libellen. Dit doet zij door inventarisaties en onderzoek, maar ook door beleidsbeïnvloeding, bescherming en educatie. De medewerkers hebben de steun van 1.750 vrijwilligers en 5.000 donateurs.

Foto's: Rob van Bemmelen, Annette van Berkel, Sicco Ens, Robert Ketelaar, Kars Veling, Henk de Vries.
© De Vlinderstichting 2006. Deze folder is mede mogelijk gemaakt door Stichting Doen en het Prins Bernhard cultuurfonds.

De Vlinderstichting
Postbus 506
6700 AM Wageningen
tel. 0317 467346
e-mail: info@vlinderstichting.nl
internet: www.vlinderstichting.nl

Groene glazenmaker

en de Flora- en faunawet

Groene glazenmaker

De groene glazenmaker is een Europees beschermde soort. Buiten ons land is hij zeer schaars. Het is een vrij grote libel die voornamelijk in de lageregelegen delen van Nederland voorkomt. De zijkant van het borststuk is groen. Het vrouwtje heeft groene vlekken op het achterlijf, het mannetje blauwe.

Vrouwtjes die gepaard hebben, zetten tegen de avond hun eitjes af en doen dat uitsluitend in bladeren van krabbenscheer vlak onder de waterlijn.

De eitjes overwinteren en komen in het voorjaar uit. De tweede overwintering vindt plaats als larve. In de daaropvolgende zomer vindt de gedaanteverwisseling naar volwassen libel plaats.

De groene glazenmaker vliegt van de tweede helft van juli tot begin september. De mannetjes vallen vooral op als zij rond het middaguur hun patrouillevluchten uitvoeren boven de krabbenscheervelden. Ze verdedigen hun territorium tegen andere mannetjes en zoeken een vrouwtje om mee te paren.

Krabbenscheer

Krabbenscheer is een drijvende waterplant waarvan de getande, zwaardvormige bladeren in de zomer deels boven het water uitsteken. Onder water heeft de plant een of meerdere dunne stengels die tot in de bodem reiken en vastzitten met een wortelstelsel. In het najaar zakt de plant naar de bodem. Kan dit niet, bijvoorbeeld doordat er te weinig water is, dan vriest de plant dood.

In Nederland komt krabbenscheer vooral voor in sloten, moerassen en oude rivierarmen, met name in het laagveengebied. De plant verlangt rustig, (matig) voedselrijk water en is gevoelig voor vervuiling met fosfaat, ammonium en sulfaat. IJzerrijke kwelsituaties leveren vaak gunstige condities op.

Onder optimale groeiomstandigheden kunnen wateren in een paar jaar met krabbenscheer begroeid raken, doordat de plant zich vermeerdert met behulp van uitlopers. Door jaarlijks een deel van de krabbenscheerplanten uit watergangen te verwijderen, wordt het leefgebied goed beheerd en blijft ook de watervoerende functie intact.

Gedragscode

Omdat de groene glazenmaker voor zijn voortbestaan afhankelijk is van krabbenscheer, is het noodzakelijk de leefgebieden zó te beheren, dat er voldoende krabbenscheer aanwezig blijft.

Door te vroeg en te rigoureuus schonen is krabbenscheer al op veel plaatsen verdwenen. In de door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode van de waterschappen is over het beheer het volgende opgenomen:

Schonen

De gedragscode voor de Waterschappen geeft aan dat op plaatsen waar beschermde soorten te verwachten zijn, minimaal 50% van krabbenscheervegetatie en minimaal 25% van de watervegetatie moet worden gespaard.

Baggeren

Bij het baggeren van sloten waar krabbenscheer aanwezig is moeten de krabbenscheerplanten die op de kant zijn terecht gekomen na het baggeren worden teruggezet in het water.

De waterschappen moeten ook mogelijk maken dat particulieren (boeren bijvoorbeeld) krabbenscheer niet helemaal schonen, maar ook 50% mogen laten staan.